

smučina

ELAN

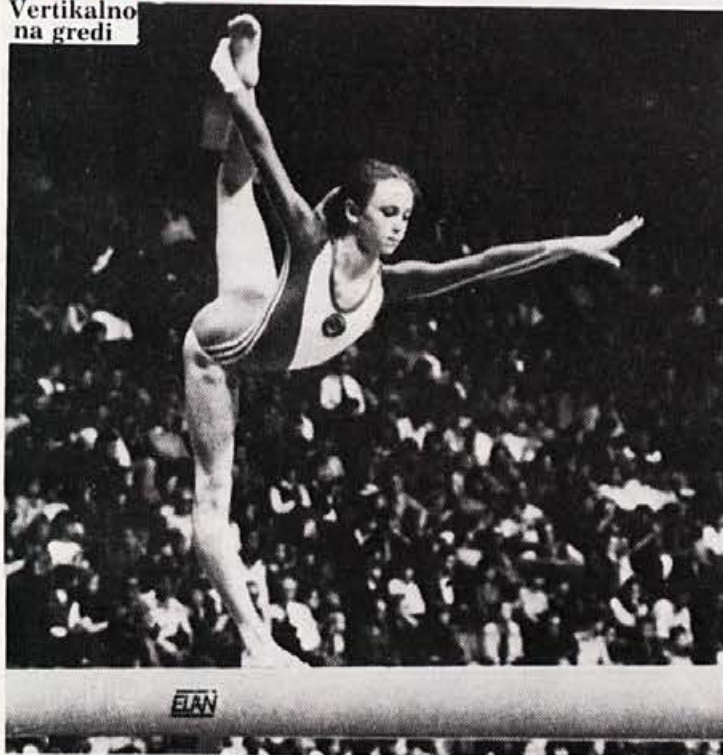
GLASILO DEL. SKUPNOSTI ELAN TOVARNE ŠPORTNEGA ORODJA BEGUNJE NA GORENJSKEM

Z Elanovim telovadnim orodjem

Po dvanajstih letih je bila Jugoslavija zopet prirediteljica vrhunskega tekmovanja v športni gimnastiki. Po letu 1970, ko je bilo v Ljubljani svetovno prvenstvo, je bilo tokrat v Zagrebu tekmovanje za svetovni pokal, na katerem ima pravico nastopa samo po dvajset najboljših z zadnjega svetovnega prvenstva v moški in ženski konkurenci ter predstavniki (Nadaljevanje na 3. strani)

Vertikalno
na gredi

Dolfe Vojsk ponovno imenovan za glavnega direktorja DO Elan

19. oktobra letos je že drugič potekel 4 letni mandat dosedanjemu glavnemu direktorju, tov. Dolfetu Vojsku.

Na razpis za dela in naloge glavnega direktorja se ni prijavil nihče, tako da ga je bilo treba ponoviti.

Na ta ponovni razpis se je prijavil tov. Vojsk dipl. oec., kar je razpisna komisija sprejela in priporočila DS

DO Elan, da tov. Vojska ponovno imenuje za glavnega direktorja DO za naslednja štiri leta (torej tretjič).

Tov. Vojsk je ob prijavi na to odgovorno delovno mesto razgrnil svoj program dela predstavnikom DPO, članom kolegija, samoupravnim organom, mojstrom in vodjem služb na sestanku v Poljčah, ki ga v skrajšani obliki tudi objavljamo.

PRED NAMI SO VEČJI NAPORI

Na hitrico je preteklo poslednjih osem poslovnih let, v katerih je kolektiv Elana uspel prodreti na večino tržišč v svetu, pa tudi doma. Oprtost na strokovne osnove ob večini akcij in ukrepov, primerna reorganizacija in samoupravna živahnost je

bila osnova za sorazmerno oster delovni program v preteklih letih, ki ga je potrdil praviloma skoraj celotni kolektiv. Rezultati tega so bili sorazmerno dobri. Izveden je bil sanacijski program, rekonstrukcija smučarske

(Nadaljevanje na 2. strani)

**OB DNEVU
REPUBLIKE
ČESTITAMO**

Dolfe Vojsk ponovno imenovan za glavnega direktorja DO Elan

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvodnje in razširitev vseh naših dosedanjih dejavnosti. Ob delni racionalizaciji poslovanja in tržne prilagojenosti je bil dosežen precejšen prodor Elanovega imena in izdelkov na svetovnem tržišču.

Dobre razvojne rezultate so seveda spremljale tudi senčne strani takšnih burnih dogajanj. Med slabosti lahko prav gotovo štejemo splošno jugoslovansko značilno nedosledno izvajanje včasih zelo težko sprejetih sklepov, dostikrat škodljivo samozaverovanost, ki se ob malo večjih težavah takoj prevrže v malodušje, občutek odgovornih, da se v naših razmerah ne da nič spremeniti itd. Vse to kaže na še nezadosten poslovni odnos v delovnem razmerju in medsebojnih razmerjih članov kolektiva.

Mednarodni pogoji gospodarjenja so bili vsako leto počasnejši vsaj na enem od zborov kolektiva, ki se zlasti za izdelke industrije za prosti čas v poslednjih letih zelo slabšajo (padec kupne moči prebivalstva, splošna gospodarska recesija, porast nezaposlenosti, energetska problematika). Domače družbenogospodarske razmere se s še večjo hitrostjo kot svetovne, neugodno razvijajo. Če k temu dodamo še lastne slabosti v Elanu, so razumljivi poslovni pogoji, v katerih bomo morali delovati v prihodnjih letih. Računati moramo za nesorazmerno hitrim naraščanjem stroškov ob manjšem naraščanju realizacije in celotnega prihodka, z veliko inflacijo ob stagnaciji izvoza ter povečani mednarodni konkurenci. Prodaja na domačem tržišču bo na področju smuči in čolnov prav tako stagnirala, največje nazadovanje pa lahko pričakujemo zaradi ustavitve investicij na področju opremljanja velikih objektov (telovadnic, otroških igrišč itd.).

Iz navedenega seveda sledijo nujne, a zelo težke notranje naloge. Nobeno vodstvo ni sposobno uspešno opraviti kakršnihkoli nalog, če kolektiv le-teh ne sprejme kot svoje obveze. Poslovna nujna in eksistenčna prisila nam narekujejo, da bomo hitro morali racionalizirati poslovanje, se usmeriti na skrajno varčevanje, povečati operativno sposobnost, zlasti tržnih služb pa tudi proizvodnje, dvigniti produktivnost ob nadaljnjem zao-

strovanju odnosa do kvalitete naših izdelkov. Skupni imenovalec teh zahtev je dvig splošnega odnosa do dela in delovne organizacije, v kateri delujemo.

Iz teh načelnih nalog izhajajo konkretne in operativne naloge za vse službe, pri čemer pa se je potrebno držati osnovnih principov, da so strokovne službe v celoti odgovorne za predlaganje in izvajanje nalog, samoupravni organi za sprejem in usmeritev delovne organizacije, družbenopolitične organizacije pa za pomoč pri oblikovanju in izvajanju družbenopolitične usmeritve in vzdušja, torej ne samo zastopanja vloge razsodnika po izvedbi nalog, ali so udeleženci pravilno prognoziral razvoj.

V prihodnjem obdobju bo zaradi splošnih pogojev še bolj potrebno na strokovnem področju priti do teamskega oz. skupnega dela ob večji samostojnosti posameznih zadolžencev pri izvajanju nalog. Nujna bo večja povezava med samoupravnim sistemom in upravnimi organi, za kar bi morali nositi obveznost obe strani. Zahtevnejšim nalogam bo potrebno prilagoditi našo notranjo organizacijsko obliko. V preteklih letih smo ustvarili solidnejšo osnovo za planiranje po stroškovnih mestih in vrstah stroškov: predvidevanje teh stroškov in njihovo spremljanje ter ostra postavitev odgovornosti v zvezi s tem je naloga, ki bo kot sredstvo učinkovitega nadzora nad gibanjem in pravočasnega ukrepanja brezpogojno morala biti izvršena. Ob že omenjenem vztrajanju na kvaliteti proizvodov bo potrebno odpraviti vrsto slabosti pri načinu nagrajevanja, ki so posledica delnih, parcialnih sprememb v preteklih letih.

Iz številnih vrednosti, ki so kolektivu znane, izhaja, da bo potrebno veliko zaostrjevanje odnosa do vseh vrst porabe sredstev za proizvodnjo in materiala z določljivo dovoljenih zalog, nadaljnjo pospešeno zamenjavo uvoženih z domačimi materiali in morebitnim stimuliranjem takšnega odnosa. Vloženih bo moralo biti mnogo več naporov za zadrževanje splošnih stroškov, tudi tistih, katerih cene so zunaj naših pristojnosti in divje naraščajo.

Na področju zaposlenosti morajo biti zaostreni kriteriji pri novih zaposlitvah, ne

Udeleženci sestanka v Poljčah

glede na to, za katera dela in naloge gre. Pri tem bomo morali dosledno upoštevati strukturalne in kvalifikacijske zahteve, ki jih bo tudi lažje izpolnjevati z ozirom na povpraševanje po nalogah.

Bolj kot preteklo bo sedanje obdobje intenzivnih nalog na področju trženja v nabavi in prodaji ter raziskavah. Uvesti bo potrebno nekaj novih proizvodov, ki bodo kakovostno višje stopnje oz. dražji in tržno zanimivi. Pri tem bo Elan tudi v nadalje ostal v osnovi tovarna športnega orodja, vendar bo z ozirom na svojo opremljenost in delovno zmožnost zaposlenih iskal svoje možnosti tudi na drugih področjih. Vsekakor pa ne moremo biti zadovoljni z našim odnosom do kupcev, kjer je iniciativa za akcije na tržiščih in večjo prodajo ter izpopolnjevanje sistema odnosov med kupci in nami z naše strani še vedno nezadovoljujoča. V prihodnosti moramo pričakovati poslabšanje pogojev gospodarjenja, pri čemer bomo prisiljeni posvečati veliko naših naporov in v zvezi s tem prilagajati naše notranje ukrepe. Seveda pa bo kot v preteklosti ostal eden od osnovnih principov sprejemanja novih izdelkov v program presoja devizne učinkovitosti oz. bilansiranja posameznega proizvoda. Pri raziskavah bo potrebno doseči tudi večjo odvisnost Inštituta od proizvodnih nalog, ki bodo v prihodnosti narekovele njegovo večjo dinamičnost in več reda v medsebojnem odnosu pri uvajanju novih izdelkov.

Pri naših zunanjih dislociranih enotah bomo ostali približno pri sedanji mreži, ker ne bi spreminjali kriterijev dislociranosti. Te posamezne enote pa je potrebno skozi notranje službe bolj učinkovito povezati z matično delovno organizacijo. Zaenkrat je ta povezava premajhna in zato preveč tvegana za delovno organizaci-

jo, še posebej pa za zadolžene osebe v njej in so s tem bremena posameznikov prevelika. Na področju investiranja lahko v prihodnjem obdobju pričakujemo konsolidacijo oz. napore za boljšo izkoriščenost že vgrajenih kapacitet, pa zelo majhne investicijske posege, v kolikor se seveda splošni pogoji ne bi občutneje spremenili ali pa bi nam spremembo narekoval spremenjeni program.

Na področju osebnega in družbenega standarda se bomo trudili, da nam ne bi kupna moč zaposlenih nesorazmerno padala, naporji pa bodo morali biti usmerjeni predvsem na dobre poslovne rezultate, ki bodo imeli posledice v teh rezultatih, da bomo brez bojazni za obstoj delovne organizacije zadovoljevali pravice slehernega zaposlenega po njegovem prispevku in rezultatih. Tudi v prihodnosti moramo pričakovati velik porast stroškov stanovanjske izgradnje, zato bi morali nadaljevati z dotedanjim kreditno politiko na tem področju, t. j. maksimalno podpirati prizadevanja zaposlenih po pridobitvi stanovanjskih enot preko družbene in individualne stanovanjske izgradnje.

Skop oris razmer in definiranje splošnih nalog za prihodnje obdobje kažeta na vso resnost položaja Elana, v katerem bo deloval v prihodnjem obdobju. Boriti se bo moral za svojo mednarodno veljavo, ki pa je zaradi svetovnih pogojev in domačih razmer v zelo veliki nevarnosti. V kolikor bi se moral Elan spreminjati v delovno organizacijo državnega ali republiškega ali celo lokalnega značaja, je jasno, da je njegova dimenzija vsaj trikrat prevelika. Posledice za vse člane kolektiva so s tem jasne. Ali bo Elan še naprej svetovna firma, pa je poleg splošnih pogojev seveda najbolj odvisno od zapo-

(Nadaljevanje na 14. strani)

Svetovno prvenstvo v gimnastiki v Zagrebu z Elanovim orodjem

(Nadaljevanje s 1. strani)

domačina, države prirediteljice. Tako so se v Zagrebu zbrale telovadke in telovadci predvsem tistih držav, ki danes v športni gimnastiki nekaj predstavljajo, npr. Sovjetska zveza, Japonska, Vzhodna in Zahodna Nemčija, Romunija, Bolgarija, Madžarska, Čehoslovaška, ZDA in nova velesila Kitajska.

Vsa ta »smetana« športne gimnastike je v zagrebškem Domu športov tekmovala na Elanovem orodju. Za razliko od Ljubljane, ko so bila samo nekatera orodja že Elanova npr. konj, drog, gred, krogi, je bila GIMNASTIKA 82 v celoti opremljena z našim orodjem, parterjem in blazinami; izjema je bila le odskočna deska, ki zaradi nenaklonjenosti predstavnikov mednarodne organizacije FIG ni bila dovoljena, pa čeprav bi jo večina tekmovalcev in tekmovalk želela uporabljati.

Orodje je v celoti zelo dobro prestalo zahtevno preizkušnjo in smo bili deležni mnogih čestitk in pohval. Seveda pa se je našel tudi kak »zvezdnik«, ki mu naše orodje ni bilo povsem po godu. Z ozirom na izredno mojstrstvo, ki so ga v Zagrebu prikazali kitajski telovadci in telovadke, pa naj navedem le oceno LI NINGA, zmagovalca v mnogoboju, ki jo je dal novinarjem Dela. Med drugim pravi: »Pohvaliti moram tudi orodje, ki je izdelava vaše tovarne Elan. Menim, da bi jugoslovansko orodje lahko uporabljali tudi na drugih velikih gimnastičnih prireditvah.«

To pa je malo drugače povedano tudi naš cilj. Če hočemo prodreti na mednarodni trg tudi s telovadnim orodjem, moramo dobiti potrditev kvalitete tega orodja. Zato je bilo naše sodelovanje pri opremljanju GIMNASTIKE 82 z našim orodjem ena redkih prilik, kjer smo lahko

polno afirmirali Elanovo orodje. To nas je nekaj stalo. Zato pa je milijone ljudi po svetu lahko videlo, da svetovni asi v gimnastiki tekmujejo na orodju Elan. Televizijske prenose so posredovale TV mreže 25 držav sveta, od Južne in Severne Amerike, celotne Evrope, Kitajske, Japonske, do Avstralije.

V času tekmovanja smo navezali poslovne stike z nekaterimi predstavniki sodelujočih držav, npr. Kitajsko, Romunijo, Čehoslovaško in posameznimi predstavniki gimnastičnih zvez, ki so si prišli ogledat tekmovanje, npr. s predstavnikom italijanske gimnastične zveze, s Kanadčani in drugimi. Glavni del te »investicije« pa moramo dobiti povrnjen pri naših bodočih prizadevanjih za večji izvoz telovadnega orodja.

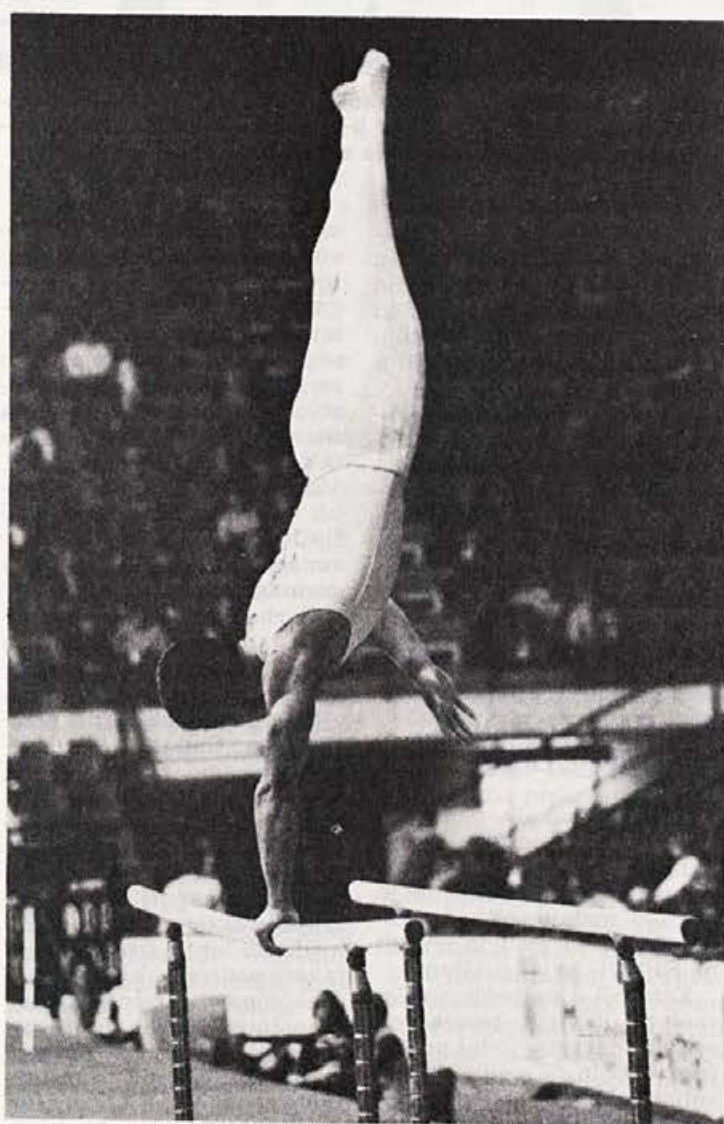
Upamo, da so bralci Smučine vsaj del prireditve spremljali po televiziji in bili

tako tudi oni deležni vsaj dela prikazane virtuoznosti v obvladanju telesa in lepoti gibanja, ki so ga prikazali največji mojstri športne gimnastike na svetu — predvsem Kitajci.

Ob vseh teh dosežkih pa, žal, kar preradi pozabimo, da orodja, na katerih so tekmovalci telovadili, niso nastala sama od sebe. Razvoj je bil v resnici dolgotrajen, z mnogimi zastoji in pospešitvami. Od Evropskega prvenstva v Beogradu leta 1965, Svetovnega prvenstva v Ljubljani leta 1970, preko Mediteranskih iger v Splitu in sedaj Gimnastike 82 v Zagrebu, smo orodja dopolnjevali in razvijali. Pri tem so nam veliko pomagali tudi nekateri zunanji sodelavci — trenerji in tekmovalci, od tov. Gregorke pred leti do tov. Mešla in Bolkoviča v zadnjem času. Večino dela pa je bilo potrebno postoriti doma. Zato zaslužita posebno pohvalo tov. Mevlja in

Med dvajsetimi udeleženci se je vzhodno nemški konjenik Mihael Nikolay uvrstil na 13. mesto.

Tong Fei preizkuša lestvine na bradlji. Končna ocena kitajcev je bila: orodje je odlično!

Natalija Jurčenko je v preskoku nastopila z radostjo: Naskok na desko iz kolesa, kar ji je prineslo zmago. V mnogobojju si je prvo mesto podelila z Bičerovo.

Kozamernik, ki sta konstruktorja vseh teh orodij. Svoj delež pa je prispevala še cela vrsta sodelavcev, ki so vsak na svojem področju dela priložili svoj delček k celoti.

Da bi se le vedno vsi skupaj zavedali, da le iz kvaliteto opravljenih »delčkov« lahko nastane kvaliteten izdelek — rezultat. Potem tudi podobni rezultati ne bodo izostali.

Pintar Lojze

SVETOVNI POKAL V GIMNASTIKI — ŠE EN IZREDEN USPEH ELANA

Svetovni pokal v gimnastiki v Zagrebu od 22.—24. 10. je bil še en izreden uspeh za celotni kolektiv Elana in je nekako nadaljevanje uspešne akcije, ki smo jo izvedli na SPEDU-ju v Ljubljani.

Letošnji največji skup vseh najboljših telovadcev sveta v Zagrebu je bil na našem orodju, v veliko zadovoljstvo vseh nastopajočih, organizacijskega komiteja in nas, ki smo orodje za to tekmo pripravili. Še enkrat

se je pokazala Elanova upravičena usmerjenost, podpiranje vrhunškega tekmovalnega športa, kronani so dolgotrajni napori, vlaganja v razvoj telovadnega orodja, ki so se začeli z Evropskim prvenstvom v Beogradu 1963. leta ter nadaljevali preko Svetovnega prvenstva v Ljubljani, Mediteranskih iger v Splitu, mednarodnih prvenstev Ljubljana, Balkanskega prvenstva in končno Pokala v gimnastiki.

Borba za uveljavitev orodja je izredno težka in spričo ozke naravnosti funkcionarjev FIG (mednarodna gimnastična zveza) na nemško firmo Spieth je tak dosežek, kot smo ga dosegli mi, brez jugoslovanskih funkcionarjev v FIG, brez vrhunskih telovadcev, izredno pomemben. To je dokaz, da se z velikimi napori in z neprekinjeno aktivnostjo in dobro kvaliteto lahko uspe tudi na takem področju, kjer vladajo funkcionarji, ki so z logiko, tehničnim mišljenjem in podobnimi stvarmi povsem skregani, ampak poznajo zgolj svoje ozke interese in uveljavljajo zastarela pravila FIG tako, kot jim osebno odgovarja, to se pravi, da ta

Kitajec Tong Fei je meril na vrh v mnogobojju, a je sodnike in zagrebško publiko bolj navdušil Li Ning in pobral dragoceno lovorko.

Na sliki: Tong Fei, ki je za vajo na drogu dobil čisto desetko in si z rojakom delil prvo mesto na drogu.

pravila za ene veljajo, za druge pa ne. Tudi ti funkcionarji, tako naravnani, niso mogli ničesar drugega, kot da so po uspešno izvedeni tekmi priznali, da smo bili v celoti kos zastavljeni nalogi, da je naše orodje najmanj enakovredno konkurenčnemu in da pač morajo računati tudi na nas kot resnega dobavitelja gimnastične opreme.

Neposredne aktivnosti v Zagrebu so se za nas začele že 18. 10., ko smo odpremili orodje v Zagreb in ga začeli postavljati v pomožni dvorani za treninge. Naslednji dan je bil tudi prvi dan za treniranje, kjer se je že zelo hitro pokazalo, da bomo imeli velike težave pri uveljavljanju naše odskočne deske. Ruski trener namreč sploh ni dovolil svojim tekmovalcem, da bi našo odskočno desko preizkusili, ampak je striktno zahteval konkurenčno desko. Kljub temu, da je predsednik FIG Jurij Titov formalno obljubil predsedniku organizacijskega komiteja, tov. Piškuliću, da bodo našo desko preizkusili, je ruski tekmovalci dejansko niso. Zato pa je bila ta naša deska toliko bolj deležna pohval s

strani kitajskih tekmovalcev, ki so bili sploh z vsem orodjem zelo zadovoljni. Imeli niso niti ene same pripombe, razen za drog v pomožni dvorani za trening. Dejansko se je tudi izkazalo, da drog ni bil primerno postavljen, zato so ga podrli, namazali in ponovno postavili ter tako odpravili še to edino pripombo najuspešnejših tekmovalcev na svetovnem prvenstvu. Glavni problem pri celotni opremi je pravzaprav predstavljala odskočna deska, za katero so se domači organizatorji pri FIG funkcionarjih zavzemali, da bi prišli na tekmo, ti pa so jo odklanjali z izgovorom, da ni atestirana. Dejstvo je, da do sedaj sploh ne obstaja noben poseben način — predpis s strani FIG, kako in kdo naj bi posamezno orodje atestiral. Torej je bil to samo izgovor, da bi kako zavrnilo našo desko. Mi smo z naše strani bili zelo vztrajni in smo našo desko za čas treninga praktično vedno postavljali na odskočišče. Edino ruski in vzhodnonemški tekmovalci so našo desko odklanjali in so skakali čez

(Nadaljevanje na 5. strani)

Najboljši sovjetski telovadec Jurij Korolev je bil v mnogobojni tretji, krogi pa so bili njegovo najboljše orodje.

(Nadaljevanje s 4. strani)

Spiethovo desko, ostali so pa imeli našo desko veliko raje. V sredo, 20. 10., ko je moška komisija pregledovala orodje, je predsednik komisije Lilo zahteval, naj se postavijo Spiethove deske. Ko so prinesli stare deske, je bil nezadovoljen in je zahteval nove Spiethove deske. Teh pa niti organizatorji, niti mi nismo imeli. Po ne vemo čigavi urgenci v Nemčiji je Spieth osebno prinesel dve novi deski s seboj kot letalsko prtljago. Ti deski sta bili ravno tako kot naša neatestirani. Deski sta bili izven FIG predpisov — previsoki, vendar pa tudi to ni motilo predsednika, da jih ne bi dovolil uporabljati. Povsem jasno je bilo, da pravila, ki veljajo za nas, ne veljajo za našo konkurenco. Nejevolja ameriških, kitajskih in japonskih tekmovalcev ter kitajskih in romunskih tekmovalk ni prepričala predstavnikov moške in ženske komisije, da bi dovolili, da bi med tekmo uporabljali tudi našo desko, čeprav so tekmovalcem dovolili uporabo odskočne deske Spieth po lastni izbiri. Torej, tisti, ki je hotel, je lahko skakal s staro, nižjo desko, tisti pa, ki je

hotel, je lahko uporabljal novo, višjo.

V izčrpnem razgovoru s tekmovalcem Zahodne Nemčije sva analizirala naše orodje in ni imel nobenih pripomb. Čeprav je že uporabljal novo Spiethovo odskočno desko, je bil mnenja, da je naša sicer nekoliko trša, vendar pa odlično meče in je bil z njo zadovoljen brez prigovorov. Kitajski tekmovalci so tudi po končani tekmi ponovno potrdili visoko kakovost našega orodja, čeprav imajo po zagotovitvi ameriškega trenerja dve tovarni, ki proizvajata vrhunsko telovadno orodje in so dobrega orodja navajeni. Ameriški trener je dal primerjalne ocene našega orodja z ameriškim in ugotovil, da je v celoti naše orodje zelo kakovostno, da pa se moramo zavedati, da ima vsak tekmovalc določene specifične zahteve in da mu malenkostne razlike, ki med vrhunskim orodjem obstajajo, na enem orodju odgovarjajo bolj, na drugem pa manj. Torej se morajo tudi tekmovalci adaptirati na orodje. Izredno je pohvalil naše blazine, ki da so znatno boljše od ameriških, ki imajo na površini skaj. Všeč mu je bil tudi naš pod, čeprav je tekmoval-

lec Widmar imel pripombe, da je za njegov občutek nekoliko pretrd. Ameriški trener mu je na primeru dokazal, da to ne drži, saj je neki lažji ameriški tekmovalc zelo dobro vadil na parterju in mu ga je dal za primer, nakar je Widmar odgovoril »ja, on je danes v formi, jaz pa nisem«. Torej, s temi besedami je praktično sam sebe razorožil in v bistvu dal prav trenerju. Glede naše odskočne deske so Amerikanci formalno in zakulisno vodili izredno borbo s FIG funkcionarji, da bi ti dovolili tudi vsaj vzporedno uporabo (po prosti izbiri) naše deske, na kar pa ti niso pristali. Še bolj izrazito so želele na naši deski tekrovati kitajske tekmovalke, ki iz protesta, ker naša deska ni bila dovoljena, sploh niso opravile zadnjega treninga na Spieth deski. Tudi naši tekmovalci, ki so manj izkušeni v tej svetovni eliti, Alenka Zupančič, Bane Tripkovič, kot tudi Kunčič, so si želeli našo novo odskočno desko. Posebno značilno je to za Tripkoviča, ki zaradi služenja vojaškega roka ni veliko treniral in se je v Zagrebu prvič srečal s to desko, vendar ga je tako navdušila, da je mene še posebej prosil, naj se osebno zavzemam za to, da bo deska dovoljena za uporabo. Čeprav naša deska ni bila uporabljena na uradnem treningu in na samem tekmovanju (če izvzamemo naskok na bradljo, kar je ušlo vrlim FIG funkcionarjem), pa smo z našo desko vseeno dosegli to, da se je o Elanu in Elanovem orodju bistveno več govorilo, kot bi se, če te deske ne bi imeli. Vzburili smo duhove do te meje, da je praktično v propagandnem smislu dosežen izredno velik efekt in ocena s strani ameriških tekmovalcev, da je naša deska celo boljše, ker hitreje vrača kot obstoječa ameriška in nova Reutherjeva deska.

Poleg uspeha, ki smo ga dosegli v tekmovalni areni, je izredno pomembno to, da smo se vrinili tudi na sestanek med FIG funkcionarjem, članom izvršnega odbora g. Fischerjem in predstavnikoma industrije, to je firmami Spieth, AMF in O'Jump, ki naj bi izdelali dopolnila k obstoječim FIG predpisom. Predstavnikoma firme Spieth so ta dopolnila že naredili, predvsem za tri orodja, to je odskočno desko, parter in blazine, ki so orodja, ki dejansko ne odgovarjajo več obstoječim predpisom in se v praksi tudi uporabljajo v drugačnih dimenzijah in izvedbah, kot to predpisuje »rumena knjižica«. Spričo

mojega nastopa v Zürichu in ponovno v Zagrebu, me je g. Fischer povabil, naj sodelujem na sestanku. Sestanek je bil tak, da so predstavniki AMF-ja dajali pripombe na predloge firme Spieth za odskočno desko, predstavnik firme O'Jump (nekdanji šef pri firmi Sarneige) pa je dajal pripombe na blazine. V obeh primerih je bilo dogovorjeno, da je treba vse to orodje testirati v laboratoriju in na osnovi tega določiti fizikalne parametre, ki bodo izhodišče za dopolnitev FIG predpisov, ki se jih bodo morali vsi proizvajalci držati, če bodo želeli od FIG dobiti atest oz. biti registrirani. Ateste naj bi v bodoče podeljeval Inštitut za športno znanost pri Freiburški univerzi, ki bo orodja testiral. Ta naj bi tudi izdelal metodologijo, po kateri bi pozneje omogočili še drugim inštitucijam na različnih kontinentih, da bi te teste opravljale in lahko dajale FIG ateste za posamezna orodja. Poleg orodja dveh proizvajalcev, kot je bilo prvotno planirano, sem predlagal, naj bi tudi naše orodje šlo na testiranje, kar je bilo na tem sestanku načelno sprejeto. Glede blazin smo se zavzeli za to, da naj bi bile na vseh orodjih, predvsem pod drogom, po vsej dolžini v debelini 18 cm z dovoljeno toleranco dveh centimetrov navzgor; ravno tako naj bi bile pri krogih 18 centimetrske blazine in pri konju 12 centimetrske. Za preskok smo predvideli tudi možnost preproge, ki bi na ta način premostila obstoječa špranja med blazinama.

Z dopolnitvijo predpisov se želi FIG zavarovati pred različnimi proizvajalci na različnih koncih sveta, ki slabo izpolnjujejo FIG normative in želijo na prireditvah plasirati svoje orodje. Na drugi strani pa želi FIG doseči, da bodo tisti proizvajalci, ki resnično želijo uveljaviti svoje orodje na tekmovanjih, morali to orodje proizvajati v predpisani kakovosti. Za orodje in kakovost orodja ne odgovarja FIG, ki daje samo atest, ampak vedno proizvajalec sam. Dogovorjeno je tudi, da bo proizvajalec, ki proizvaja orodje, ki ne odgovarja FIG predpisom, pa ga deklarira kot orodje s FIG atestom, kaznovan. Kazen bo taka, da bo v prvem takem slučaju za določeno dobo prepovedana njegova uporaba na tekmah, če pa se bo to ponovilo, pa bo proizvajalec izključen iz FIG registra.

Veliki pritiski, ki so jih v zadnjem času izvršile različne

(Nadaljevanje na 6. strani)

čne družbe na FIG, predvsem ameriška AMF, preko svoje zastopnice v ženskem komiteju in neposredno na samega Titova, so le pripeljali do tega, da je bil sestanek med proizvajalci orodih in strokovnjakom FIG prvič v širši obliki in ne samo v obliki dialoga med Spiethom in FIG-inimi ljudmi. Ob tej priliki so bili dogovorjeni tudi postopki za uvajanje novo

razvitega orodja. Novo orodje proizvajalec najprej testira s tekmovalci, potem prijava FIG-i, nakar ta določi, da se to orodje testira z vrhunskimi tekmovalci pri eni od vodilnih nacij, nakar se to orodje oceni in se reče, če se sprejme ali ne. Če se sprejme, postane to orodje izhodišče za nadaljnjo korekcijo odnosno modifikacijo FIG predpisov.

ELAN-ovi veliki napori in do sedaj opravljena razvojna vlaganja bodo smiselna v tem primeru, če bomo z razvojem in z napori za izboljšanje kakovosti pri posodabljanju telovadnega orodja še nadaljevali. Če bomo dovolili, da bi nastopilo obdobje stagnacije pri razvoju tega orodja, kot smo to naredili po letu 1970, bomo po vsej verjetnosti za vedno izključeni iz vodilne srenje in si bomo s tem tudi bistveno zmanjšali možnosti za uspešen prodor na inozemska tržišča. Zavedati se moramo, da je gimnastika v Jugoslaviji v krizi, tekmovalcev nimamo, zaradi tega tudi ne funkcionarjev v FIG, torej realnih izgledov, da bi v Jugoslaviji dobili kako tekmo podobnega ranga vsaj za naslednjih 15 let ni. Zato moramo dejansko dobro izkoristiti dosežene uspehe in ne zapati na lovorikah. Torej, pred razvojnimi delavci Inštituta in TOZD Športna orodja so tudi v bodoče velike naloge s tega področja, tako da bomo upravičeni in obdržali ugled, ki smo si ga s to tekmo težko priborili. Za dober potek tekme na našem orodju gre pohvala vsem navzočim ELAN-ovcem, posebno pa vedno iznajdljivemu Erženu.

Petriček Peter

Prevod članka iz časopisa
SKI BUSINESS, avgust
1982, 3. stran

Oprema se ne bo prodajala, če vanjo ne bomo prepričani v trgovini

Kaj je tisto, zaradi česar se en model smuči dobro prodaja, drugi pa ne? Pogosto je to čisto enostavno odnos prodajalca v trgovini s smučmi, ki kupcem priporoča določene smučmi.

Raziskava načina prodajanja v trgovinah s smučmi, ki jo je naredil Jörg Unterholzer za svoje diplomsko delo iz marketinga na Univerzi Colorado, je pokazala, da prodajno osebje pri prodaji posameznim kupcem skoraj nikoli ni priporočilo polovice znamk smuči, ki jih povprečno prodajajo v trgovinah s smučmi v ZDA.

Unterholzer, ki se je predstavljal kot boljši rekreativni smučar, ki bi rad kupil nove smučmi, je obiskal 50 trgovin s smučmi v državah New York, New Jersey, Colorado, Utah in California. V vsaki trgovini je prosil prodajalca, naj mu smučmi priporoči in osebno izbere — od 24 znamk smuči, ki so jih v trgovinah prodajali, so prodajalci 13 znamk priporočili vsaj enkrat, 11 pa jih niso nikoli omenili.

Ne nepričakovano so bile znamke, ki so vodilne po deležu na tržišču, med prvimi tudi po skupnem številu priporočil. Če pa je bil upoštevan odstotek trgovin, v katerih so določene smučmi prodajali, se je pokazal drugačen vzorec. Določene znamke z manj razširjeno prodajo so v trgovinah, kjer so jih prodajali, prodajali v večjih količinah kot tiste znamke, ki so vodilne po deležu na tržišču.

Unterholzerjev vzorec 50 trgovin ni tipičen za tržišče v ZDA, njegov izračun »faktorja priporočanja« pa je statistično značilen — tj. v kakšnem odstotku trgovin, kjer so določeno znamko smuči prodajali, so prodajalci to znamko smuči tudi priporočali?

Najvišji faktor priporočanja so med 24 znamkami dosegle naslednje znamke smuči:

Rossignol	65,8 %
Atomic	64,7 %
Elan	60,0 %
Pre	57,1 %
Dynastar	50,0 %
Kästle	50,0 %
Olin	46,2 %
K2	45,5 %
Fischer	43,8 %
Head	40,0 %

Prodajalci v trgovinah so pogosto, kot je ugotovil Unterholzer, priporočili model

smuči, v katerega so najbolj verjeli zaradi lastnih izkušenj s to znamko smuči — prodajalec je ta model vsaj preizkusil na snegu in običajno sam imel par takih smuči. »Sam sem smučal z njimi, odlične so,« je bila pogosta pripomba prodajalcev. Nekaj prodajalcev, ki sami niso bili smučarji — in ki očitno niso bili primerni za to, da bi prodajali smučmi izkušenemu smučarju — se je zaneslo na priporočila vrhunskih smučarjev, ki so jim ponujali znamko smuči, s katerimi so sami smučali.

Vsak proizvajalec smučarske opreme, ki ne namenja posebne pozornosti svojim prizadevanjem, da bi si pridobil prijatelje med prodajalci v trgovinah in da bi vplival nanje, pušča veliko luknjo v svojem marketingu — luknjo, ki bi jo bolj agresiven, čeprav manjši proizvajalec zelo lahko izkoristil. Prejšnji mesec je časopis SKI BUSINESS naredil pre-

gled bralcev revije SKI-Magazine, ki je pokazal, da skoraj 40 % kupcev smuči ne ve, za katero znamko smuči se bodo ob naslednjem nakupu odločili.

Katero znamko smuči bodo tisti, ki se še niso odločili, kupili? Tisto, ki jim jo bodo prodali v trgovini.

Ni dovolj, da prepričate trgovca na drobno, da prodaja vašo znamko smuči, nato pa smučarje oblegate z bleščečo potrošniško reklamo. Tako proizvajalci opreme kot lastniki trgovin morajo izobraževati in motivirati prodajalca v trgovini, sicer bo njihov izdelek enostavno obležal na policah, medtem ko bodo prodajalci prodajali izdelke drugih proizvajalcev.

Izgleda, da so se proizvajalci kot npr. Atomic z visokim faktorjem priporočanja 64,7 % kljub relativno majhni prodaji na državni ravni to lekcijo dobro naučili.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI KOMITEJ
ZA MEDNARODNO SODELOVANJE
LJUBLJANA
GREGORČEVA 25 P. P. 401 • TEL. 22.30.20.00

JUGOSLOVANSKA DELEGACIJA V MEŠANI
JUGOSLOVANSKO-AVSTRIJSKI KOMISIJI
ZA OBMEJNI PROMET

Številka:
Datum: 28/10-1982

Tovariš
Dolfe Vojsk
direktor

Tovarna športnega
orodja Elan
Begunje

Dovolite nam, da se vam tudi po tej poti zahvalimo za gostoljubnost, za zelo zanimive informacije o področju vaše dejavnosti in za ogled tovarne. Povedati moramo, da smo bili prijetno presenečeni z organizacijo dela in delovnim vzdušjem, ki vlada v vaši tovarni.

V prilogi vam po dogovoru pošiljamo seznam članov avstrijske delegacije v mešani komisiji, ki so se udeležili ogleda.

PRESEDNIK
JUGOSLOVANSKE DELEGACIJE V STALNI
MEŠANI KOMISIJI ZA OBMEJNI PROMET

Frane Presetnik

Obisk nizozemskega generala C. E. COHENA

Sredi oktobra je bil gost štaba teritorialne obrambe SRS, komandant nacionalne teritorialne obrambe kraljevine Holandije, generalmajor C. E. COHEN, v spremstvu treh polkovnikov. V okviru programa je bil tudi obisk Elana, kjer je delegacija praktično preverila organizacijo SLO in DS v tovarni.

Goste smo ob prihodu sprejeli s »postrojenimi« enotami teritorialne obrambe in civilne zaščite. Nato smo jim pokazali del proizvodnje smuči in čolnov. Z zanimanjem so sledili delu,

najbolj pa so jih presenetili delavci v polizdelku smuči, kjer so visokemu gostu podarili par tekaških smuči in cvetje.

Ob odhodu je zanje naročil posebno zahvalo.

V nadaljevanju obiska je glavni direktor Dolfe Vojsk gostom predstavil Elan in organizacijo SLO ter DS.

V razgovorih so bila izmenjana aktualna mnenja.

Ob zaključku obiska se je holandski general zahvalil za lep sprejem, pohvalil organizacijo v Elanu ter dejal, da bo Elan priporočil na Holandskem. K. S.

Glavni direktor predstavlja holandskim gostom Elan

Darilo delavcev holandskemu gostu

Novice, novice, novice

— Francoski izvoz smuči se je od leta 1979 do 1982 zmanjšal za 24 %, to je od 1,1 Mio parov na 800.000 parov. Povprečna cena smuči pa je vedno večja (1979 — 268 FF, 1981 — 336 FF). Največ izvozijo Francozi v USA — 171.000 parov, 122.000 v Švico in 112.000 v ZR Nemčijo. V Švico se je izvoz po količini povečal kar za 68 % in to predvsem izvoz dražjih smuči.

— Nemška trgovinska zbornica je dokaj realno ocenila kanadski trg za smuči. Leta 1981 je bilo kanadskemu trgu ponujeno 237.000 parov alpskih smuči v vrednosti 14,8 Mio can. \$, od tega iz uvoza 184.000 parov. Za 112 % se je povečala prodaja tekaških smuči od leta 1980 na 1981 in to na 263.000 parov (vrednost 8,9 can. \$), od tega predstavlja uvoz 85.000 parov.

Ob prihodu v Elan

Ob pregledu enot teritorialne obrambe in civilne zaščite

Darilo holandske vojaške delegacije Elanu

Devetmesečni obračuni gospodarjenja

GOSPODARSKA GIBANJA

IN REZULTATI V OBDOBJU

JANUAR— SEPTEMBER 1982

— močan porast stroškov vseh vrst,

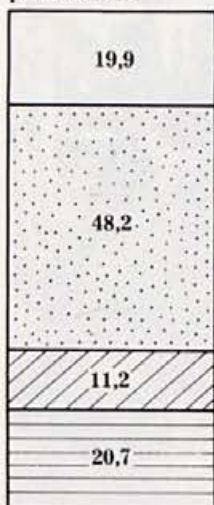
— več kot 75 % združevanje deviznih sredstev za splošne in skupne potrebe,

— porast zalog vseh vrst, — dosledno spoštovanje družbenih norm o delitvi ustvarjenega dohodka.

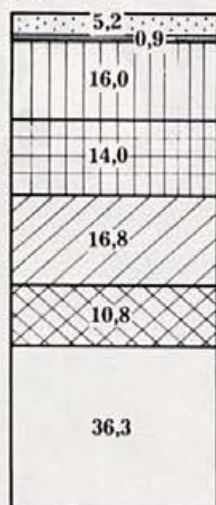
To so osnovne značilnosti gospodarskih gibanj, ki so

TOZD: SMUČI

Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

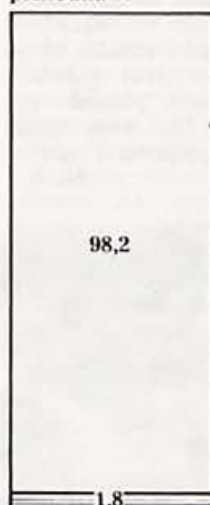

Struktura čistega dohodka %

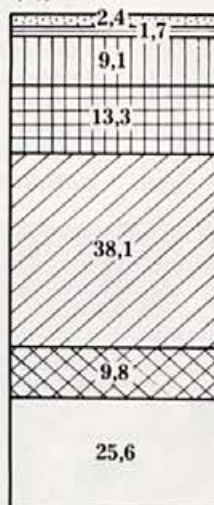

TOZD: TRGOVINA

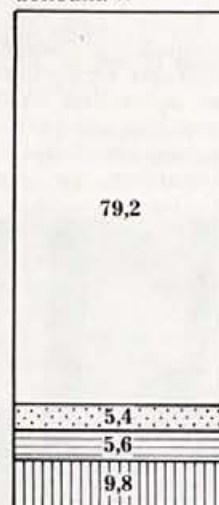
Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

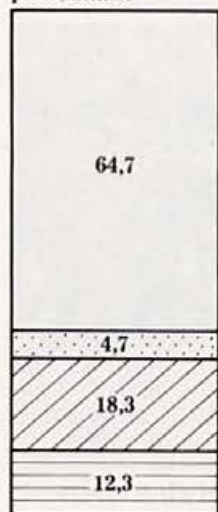

Struktura čistega dohodka %

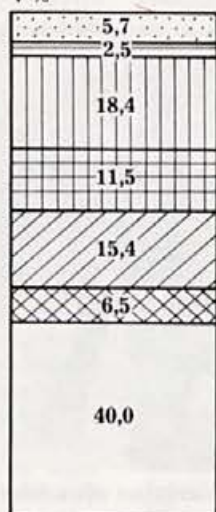

TOZD: ŠPORTNA ORODJA

Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

Struktura čistega dohodka %

TOZD: INŠTITUT

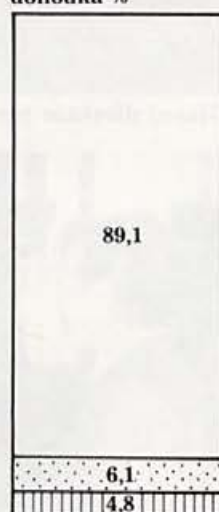
Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

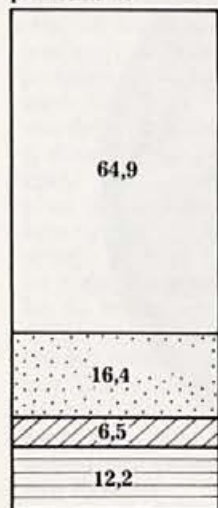

Struktura čistega dohodka %

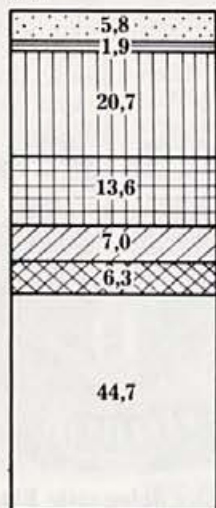

TOZD: PLASTIKA

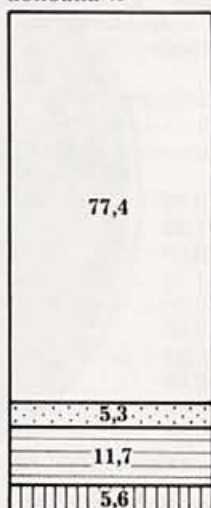
Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

Struktura čistega dohodka %

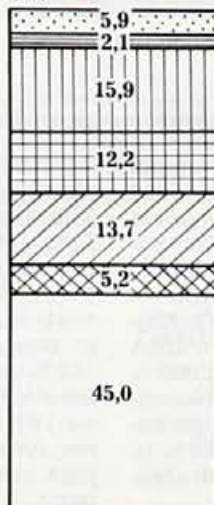

TOZD: VZDRŽEVANJE

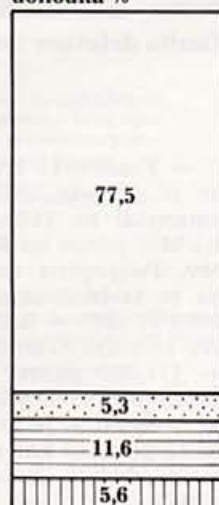
Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

Struktura čistega dohodka %

pogojevala rezultate poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta.

Navzlic takim gibanjem so vse Elanove temeljne organizacije poslovno obdobje zaključile pozitivno.

Proizvodnja je bila nemojena, kar zadeva oskrbovanja s potrebnimi surovinami. Če so bile težave, so bile

kratkotrajne in niso bistveno vplivale na potek proizvodnje.

V preteklih obdobjih smo v Elanu beležili znatno počasnejšo rast stroškov kot celotnega prihodka, sedaj pa le-ti skoraj dohitevajo prihodek. Temu ni vzrok samo povečani strošek amortizacije, ampak rastejo predvsem

stroški energije, transporta in proizvodnih storitev.

Veljavno razmerje, ki določa, koliko deviznih sredstev nam ostane za lastne potrebe uvoza surovin, neblagovne odlive in anuitete, nas spravlja v vedno težji položaj in sili v še tesnejše sodelovanje z lastnimi firmami v tujini. Brez njih si v dani situaciji skoraj ne vidimo rešitve.

Za letošnje leto je posebej značilno, da se je prodaja predvsem v smučarji pomaknila v zadnje tromesečje. Odtod tudi izredno visoke zaloge, ki nam bremenijo sedaj že zelo draga sredstva. V takih razmerah, ki so vse prej kakor kolikor toliko naklonjena urejenemu poslovanju, pa moramo napisati:

— da smo vse obveznosti, ki jih Elan ima in so dospele, v roku poravnali,

— da smo v vsem spoštovali določbe o omejevanju osebne porabe, investicijskih naložb in izdatkov za materialne stroške.

Ob investicijskih naložbah moramo dve posebej omeniti:

— Temeljna organizacija Smuči je vložila sredstva za ustanovitev lastnih trgovskih firm v Ameriki. S tem je skoraj v celoti izpolnila načrt naložb, ki jih je načrtovala v gospodarskem načrtu za leto 1982.

— Temeljna organizacija Plastika pa je pričela z naložbami v izgradnji novih proizvodnih prostorov za proizvodnjo letal, streh in čolnov. Pretežni del nove proizvodnje je namenjen izvozu. Investicija je že prijavljena tudi v SDK, tako da bodo gradbeniki te dni pričeli z deli.

Ko smo tako v tem kratkem sestavku preleteli naše gospodarjenje in smo se o uspehih in težavah ter neuspehih pogovorili na zborih, ne moremo zaključiti, da ne napišemo:

— V danih razmerah moramo predvsem na področju stroškov narediti vse, da bodo naši uspehi tudi ob zaključku leta vsaj taki kakor ob devetmesečju, oziroma morajo biti boljši. To pa lahko dosežemo, če bomo skrbili nad našo porabo.

— V teh tednih, ki so pred nami, bomo poleg tekočih opravil, že vsi delali tudi na pripravi gospodarskega načrta za leto 1983, ki ne bo lahka.

V načrt za leto 1983 bomo posebej vgradili odgovornost za nastale stroške. Stroški, ne samo sedaj, ampak vedno, so bili in morajo biti v središču pozornosti in skrbi slehernega gospodarja.

Nič manjšo pozornost kot stroškom pa bomo dali novim naložbam. Stroški denarja so vedno višji, obresti se približujejo stopnji inflacije. Zato v prihodnjih letih tega srednjeročnega obdobja velja naša posebna, da ne rečem primarna skrb, skrb za zadostna lastna obratna sredstva. V osnovna sredstva bomo vlagali res najnujnejša sredstva, da bi proizvodnja normalno tekla.

Samo še mesec in pol nas loči od zaključka leta, pa vendar še nekaj časa, da vsakdo na svojem delovnem mestu prispeva svoj delež, da bodo letni rezultati uspešni in si tako zagotovili čvrst štart v zahtevno leto 1983.

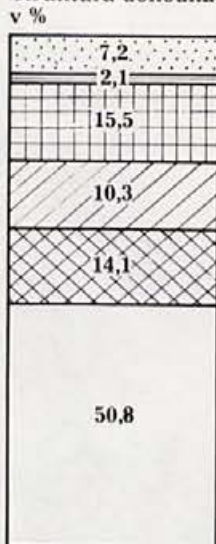
Pavel Koder

TOZD: DSSS

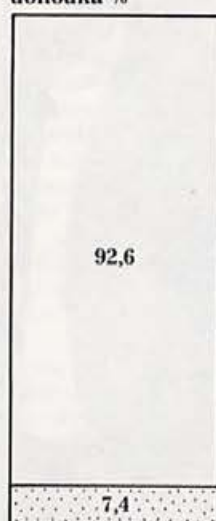
Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

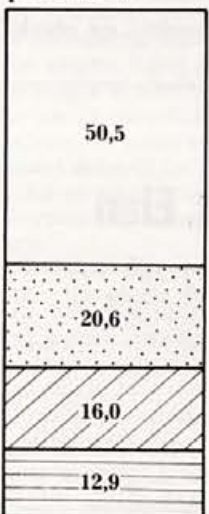

Struktura čistega dohodka %

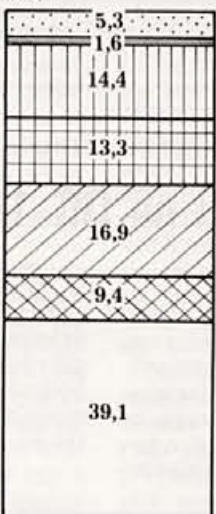

DO ELAN

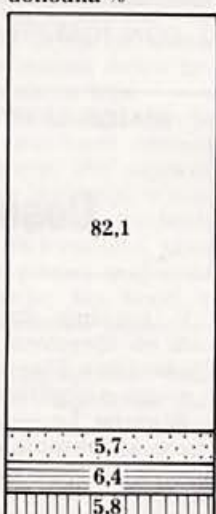
Struktura celotnega prihodka %

Struktura dohodka v %

Struktura čistega dohodka %

LEGENDA:

LEGENDA:

LEGENDA:

Plaketa turške alpske smučarske zveze Elanu, v znak priznanja za dobro sodelovanje

Svetovni pokal — skoki 1982/83

1.	18. 12. 1982.	ITA	Cortina	72 m
2.	30. 12.	BRD	Oberstdorf	90 m
3.	01. 01. 1983.		Partenkirchen	85 m
4.	04. 01.	AUT	Innsbruck	86 m
5.	06. 01.		Bischofshofen	90 m
6.	08. 01.	TCH	Liberec	90 m
7.	09. 01.		Harrachov	90 m
8.	15. 01.	USA	Lake Placid	90 m
9.	16. 01.		Lake Placid	90 m
10.	22. 01.	CAN	Thunder Bay	70 m
11.	23. 01.		Thunder Bay	90 m
12.	26. 01.	SUI	St. Moritz	72 m
13.	28. 01.		Gstaad	70 m
14.	30. 01.		Engelberg	90 m

1.	18. 02. 1983.	NOR	Vikersund	120 m
2.	19. 02.		Vikersund	120 m
3.	20. 02.		Vikersund	120 m
4.	25. 02.	SWE	Falun	70 m
5.	27. 02.		Falun	90 m
6.	04. 03.	FIN	Lahti	70 m
7.	06. 03.		Lahti	90 m
8.	10. 03.	NOR	Raelingen	70 m
9.	11. 03.		Baerum	85 m
10.	13. 03.		Oslo	86 m
11.	26. 03.	JUG	Planica	70 m
12.	27. 03.		Planica	90 m

FINALE

Svetovni pokal — teki 1982/83

Datum	Mesto		Moški	Ženske
11.—12. 12.	Ramsau	AUT	15 km	
12.—15. 12.	Commezzadura	ITA		5 km
18.—19. 12.	Davos	SUI	15 km	
07.—09. 01.	Klingenthal	DDR		10 km
08.—09. 01.	La Bresse	FRA	30 km	
14.—16. 01.	Stachy-Zadov	TCH		10 km
10.—13. 02.	Sarajevo	JUG	15 km	5 km
19.—20. 02.	Lenjingrad	SOV	50 km	20 km
24.—27. 02.	Falun	SWE	30 km	10 km
03.—06. 03.	Lahti	FIN	50 km	20 km
09.—13. 03.	Oslo	NOR	50 km	20 km
19.—20. 03.	Anchorage	USA	15 km	10 km
26.—27. 03.	Labrador City	CAN	30 km	10 km
Skupno:			10	10

G. Simon Leutenegger na Fortuni

G. DON JOSEPH DONCHI novi ameriški konzul na obisku

SIMON LEUTENEGER —
WINTERTHUR, Švica

Dosežki na DG-100 Elan

V prejšnji številki smo vam ob njegovem obisku na Fortuni in v Elanu predstavili enega najboljših jadrcev g. Simona Leuteneggerja iz Švice, ki tekmuje z našim jadrnim letalom DG-100 ELAN.

Zdaj pa nam je poslal dva kratka prispevka, enega pod gornjim naslovom, kjer je bolj točno nanizal svoje tekmovne uspehe z našim letalom v zadnjih treh letih:

1980:	Vinon (Francija)	11. mesto
1981:	Švicarsko državno prvenstvo	9. mesto
	Halmweide (Nemčija)	5. mesto
	Vinon (Francija)	2. mesto
1982:	Regijsko prvenstvo	1. mesto
	Švicarsko državno prvenstvo	2. mesto
	Vinon (Francija)	3. mesto
	Rieti (Italija državno prv.)	4. mesto

Njegov drugi prispevek pa govori o

PROIZVODNJI LETAL DG V ELANU

Takole piše:

Kvaliteta je izredna. Sem zelo vesel, da bo tudi DG — 300 izdelan v Elanu. Rad bi se vsem sodelavcem v proizvodnji DG zahvalil za dobro in skrbno delo. Že zdaj se veselim izdelave DG — 300.

Prepričan sem, da bo DG — 300 najboljšo letalo tipa »Standard«. Veselim se, da bom z letalom morda že letel na švicarskem državnem prvenstvu 1983, prav gotovo pa bom letel na svetovnem prvenstvu v Mehiki.

Razen tega se pristrčno zahvaljujem za ogled proizvodnje tako letal DG, kot smučin in za prijazen sprejem.

Simon Leutenegger

Ali smo s kvaliteto letos lahko zadovoljni?

Namen prispevka je, da po devetih mesecih dela v tem letu poda okvirno informacijo o kvaliteti v delovni organizaciji ter o nekaterih vzrokih, da niso bili doseženi boljši rezultati.

V TOZD Plastika so že pred kolektivnim dopustom začeli reševati precejšnje probleme kvalitete ob začetku izdelave novega izdelka — kabine za VW avtomobile. Danes, ko večina delavcev izdeluje samo kabine, lahko rečemo, da so izpolnjene visoko postavljene zahteve za kvaliteto tega izdelka. Problemov je še precej, saj praktično med uporabljenimi materiali ni materiala, s katerim bi se brez težav delalo.

Tudi povečanje dnevne proizvodnje ne gre brez težav, vsaka najmanjša nepazljivost zelo vpliva na že dosežen nivo kvalitete. Kriteriji kvalitete pri kupcu so izredno ostri in se v TOZD Plastika s takimi še niso srečevali. Pa ne samo tam, kabine so trenutno edini Elanov velikoserijski izdelek, ki ga prevzema kontrola kvalitete kupca, torej profesionalna ekipa kontrolorjev, povrh pa še nemških. Kako to izgleda, se bodo spomnili nekateri delavci iz TOZD Smučiči, ko so nam pred leti smučiči prevzemali nemški kontrolorji.

V TOZD Športna orodja je situacija glede kvalitete podobna lanskemu, kar pa ne pomeni, da problemov s kvaliteto ni. Treba je vedeti, da kljub temu, da morajo biti izdelki na določenem kvalitetenem nivoju, zahteve po kvaliteti niso tako visoke kot v ostalih dveh TOZD. Stanje je torej sprejemljivo, pri višjih zahtevah po kvaliteti pa bi se v TOZD moralo pristopiti k vprašanju kvalitete na drugačen način. O tem, da je TOZD zmožen plasirati na tržišče izdelke najvišjega kakovostnega razreda, nobena dvoma ni, saj sta ravno končani prvenstvi SPEDU v Ljubljani in GIMNASTIKA 82 v Zagrebu, ki sta bili opremljeni z našim orodjem, dokaz, da je to izvedljivo.

Pri TOZD Smučiči pa si lahko zastavimo dve vprašanji in sicer: kakšno kvaliteto pošiljamo kupcem in kakšne so notranje izgube zaradi slabe kvalitete.

Glede kvalitete, ki jo pošiljamo na tržišče, ne bi smelo priti do problemov kljub zaostreni tržni situaciji, ko po

stanejo zahteve po kvaliteti še višje. Naša kvaliteta je stalno na določenem nivoju, ki je kupce tudi doslej zadovoljevala.

Pri odnosu do kupcev se držimo določenih »pravil igre«, tako da kupcu ne skušamo med I. vrsto podtakniti še nekaj II. vrste. Tako lahko vsakemu kupcu, ki bi izrazil nezadovoljstvo z našo kvaliteto, dokažemo, da je boljša od povprečja ali vsaj taka kot povprečje kvalitete večjih konkurenčnih firm.

V tem letu je končna kontrola alpskih smučiči okrepljena, na tekaških pa je vpeljana še 100 % kontrola določenih funkcionalnih karakteristik.

Notranje izgube zaradi slabe kvalitete kažejo poslabšanje, čeprav je procent izmeta ostal na lanskem nivoju. V skladišču gotovih izdelkov je v prvih devetih mesecih prišlo pri alpskih 2,1% in pri tekaških 5,2% več smučiči I b in II. vrste v odnosu na odstotke, ki smo jih dosegli lani. Stanje se torej slabša, čeprav bi z ozirom na gospodarsko situacijo doma in na tujem morali delati bolje kot v lanskem letu.

Vzrokov za takšno stanje je veliko, zato bom omenil samo nekatere. Pri alpskih smučičih ima lepljenje v starih, že izrabljenih modelih velik vpliv na kvaliteto, tako da je tu še precej možnosti za izboljšanje, ko bodo v kratkem ti modeli zamenjani.

Na kvaliteto vplivajo tudi materiali in konstrukcija, vendar smatram, da materiali niso bili nič slabši od prejšnjih, pa tudi konstrukcije smučiči, razen redkih izjem, niso prinesle nič novega. Vzroke, zakaj je stanje slabše, je treba iskati v slabši organizaciji dela, slabem nadzoru in slabi skrbi za kvaliteto. To ni novost od včeraj, ampak se vleče že vrsto let, zato bom nekoliko več napisal o edinem »opravičilu« za takšno stanje.

Sistem plačila po delu je tak, da doseganje boljše kvalitete ne stimulira dovolj in to ne samo na nivoju delavca.

Res je, da je služba kakovosti nosilec sistema nagrajevanja za kvaliteto, vendar je to samo eno od meril za ugotavljanje osebnega dohodka. Kaj pomaga, če se delavcu ali delovodji (drugi niso nagrajeni) nekaj odvzame za slabo kvaliteto, ko pa v

obliki preseganja norm in plana proizvodnje ali faktorja uspešnosti dobi 10-krat toliko. Situacija ne bo boljša, dokler se bo ljudem plačalo popravilo oz. dodelava, ali pa delavnicam dvigal odstotek preseganja na račun popravila. Nekdo bo moral »zagristi« v ta problem, čeprav je neprijeten tako za delavce kakor tudi za tiste, ki bi morali skrbeti, da ima delavec pogoje za kvalitetno delo.

Pa še nekaj o nagrajevanju za kvaliteto.

V prvih devetih mesecih je v TOZD Smučiči v 42 primerih odvzeta pravica do nagrade za dobo od enega do treh mesecev zaradi malomarnega odnosa do kvalitete dela ali neupoštevanja tehnoloških navodil. V 8 primerih je nagrada odvzeta delovodjem. To so bili skrajni primeri ne-kvalitete, ki jih je že dvakrat več kot v celem letu 1981. Drugače pa delavci, ki so na kvalitetni normi, dobijo nagrado odvisno od ugotovljene kvalitete, tako da v primeru nedoseganja normativa pogosto izgube celo ali skoraj celo nagrado.

Nagrajevanje za kvaliteto torej deluje, vendar ponovno poudarjam, to je samo eno od meril ugotavljanja OD.

Nikakor ne mislim, da bi OD morali še zniževati (saj so že tako nizki), vendar je treba najti način, kako ljudem omogočiti, da s kvalitetnim delom zaslužijo več.

Nekaj več sem napisal o nagrajevanju, kot da je to glavni problem. Očitno je, da ni in da je še cela vrsta drugih. Problem je tudi to, da nekvaliteto vsak vidi pri drugem in misli, da ima zato opravičilo za nekvaliteto pri sebi. Narobe je to, da delovodje čakajo, da jim probleme kvalitete med delavnicami ureja nekdo drug, namesto da bi se sami med seboj odkrito pogovorili.

Delovodje trdijo, da imajo slabo kvaliteto zaradi slabih delavcev, nikoli pa nikogar ne predlagajo za odvzem nagrade za kvaliteto. Problem je tudi v tem, da se z delom zaključijo tričetrt ure prej, čeprav bi bila pri enakomernem tempu kvaliteta bistveno drugačna itd.

Čeprav sem precej napisal za TOZD Smučiči, pa nekatere ugotovitve veljajo tudi v drugih TOZD.

Ne bom zaključil s parolo, da moramo v prihodnje boljše delati, saj je preveč očitno, da bomo morali.

Krmpotič Mladen

Najcenejše knjige

Tako kot vsako leto bo Prešernova družba tudi letos ob obletnici rojstva dr. Franceta Prešerna izdala svojo »Redno letno knjižno zbirko«, ki jo v množični nakladi dvajset tisoč izvodov po zares dostopni ceni prejmejo člani in drugi naročniki — bralci Prešernove družbe:

3. Miran Ogrin: PO STO-PINJAH ALEKSANDRA VELIKEGA, potopis

4. Živojin Gavrilović: IGMANCI, roman

5. Mira Ružič: BITI ALI NE BITI, knjiga proti onesnaževanju in za varstvo okolja

6. Aleksander Cordell: MORTYMERJEVI, roman — nagradna knjiga (brezplačno jo prejmejo člani Prešernove družbe, ki so poravnali članarino do 30. 6. 1982).

Cena vseh šestih, v platno vezanih knjig je 850 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 700 dinarjev (brez nagradne knjige). Cena vseh šestih knjig v mehki (broširani) vezavi pa je 500 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 400 dinarjev (brez nagradne knjige).

Vsem, ki »Prešernove zbirke« še niste naročili pri poverjeniku Prešernove družbe ali v knjigarni, priporočamo, da to čimprej storite.

1. Prešernov koledar za leto 1983 (z barvnimi reprodukcijami odličnega slovenskega slikarja Nikolaja Omerze in raznovrstnimi drugimi zanimivostmi)

2. Polona Škrinjar: PAVLA, povest

SLO in DS

»UPOŠTEVAJOČ OPRAVIČENO KRITIKO DELOVNIH LJUDI, MORAJO VODSTVA KLICATI NA ODGOVORNOST TISTE KOMUNISTE, KI DELAJO RESNE POLITIČNE NAPAKE IN JIH PREDLAGATI ZA ZAMENJAVO. VSAKDO MORA NOSITI ODGOVORNOST ZA TISTO KAR DELA. LJUDJE NA ODGOVORNIH DOLŽNOSTIH NOSIJO VEČJO ODGOVORNOST IN JE TREBA NJIHOVE NAPAKE STROŽJE OCENJEVATI.«

TITO

MOŽNI MOTIVI ZA AGRESIJO NA SFRJ

Kadar ugotavljamo, da napad na Jugoslavijo ni nemož, tedaj tako sklepamo ne samo iz splošnih razmer, ki vladajo v svetu, zlasti v Evropi in v Sredozemlju, temveč tudi iz ocene tistega, zaradi česar, oziroma s kakšnimi motivi bi lahko agresor napadel našo državo. Ocenjevti motive agresije na SFRJ pomeni oceniti, kakšne cilje želi sovražnik s tem doseči.

Sovražnik, ki bi napadel Jugoslavijo, bi mogoče stremel za tem, da PREPREČI SOCIALISTIČNI RAZVOJ IN UVEDE DRUG DRUŽBENI RED, RUŠI UGLED, KI GA IMA SFRJ V SVETU, posebno med neuvrščeniimi državami in v mednarodnem delavskem gibanju, IZKORIŠČA NJENA NARAVNA BOGASTVA IN NJEN GEOSTRATSKI POLOŽAJ.

Kolikor bolj se v svetu uveljavlja in krepi socializem, toliko manjše so možnosti kapitalizma, da izkorišča druge, oziroma da se razvija na račun drugih narodov. V enaki meri, kot se krepi socializem, kapitalizem slabi. Zaradi tega kapitalistični svet nasprotuje socialističnim državam in krepi socialističnega gibanja. Zato bi kapitalistične sile raje videle, da bi v naši državi namesto socialistične obstajala kapitalistična družbena ureditev. Da kapitalizem to želi in da njegovi najbolj re-

akcionarnejši krogi nasprotujejo našemu socialističnemu razvoju, se vidi tudi iz tega, ker nenehoma financirajo različne sovražne aktivnosti do Jugoslavije, kot je na primer PROPAGANDA proti naši družbeni ureditvi in proti razvijanju in krepitvi bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti ter nenehna sovražna OBVEŠČEVALNA IN DRUGA DEJAVNOST od zunaj in na našem ozemlju. Te sile tudi ne pomišljajo, da bi celo poslale na naše ozemlje oborožene sovražne zločinske skupine. (Takšna je bila diverzantska teroristična skupina, ki so jo poslali k nam leta 1972.)

Posameznim silam v svetu ne ustreza niti to, da mi uresničujemo naš socialistični razvoj na temeljih samoupravljanja.

Kot ena od pobudnic gibanja neuvrščeniimi, je Jugoslavija tudi pobudnica številnih velikih akcij, ki so jih neuvrščene dežele izvedle v boju za mir in pravičnejše ekonomske odnose v svetu. Streti SFRJ, to je odvzeti ji neodvisnost, bi pomenilo, da bi se imperialistične sile veliko laže bojevale proti neuvrščeniim državam.

Naravna bogastva, industrijska razvitost in možnosti jugoslovanskega tržišča so velike. Njihova vrednost je tolikšna, da bi bilo njihovo izkoriščanje lahko motiv za agresijo.

Posebno pomemben motiv za agresijo na SFRJ je lahko njen geostrateški položaj. Vsaka velika vojaška sila bi želela, da bi se Jugoslavija vključila v njeno vplivnostno sfero, ker bi na ta način pomembno izboljšala vojaško-politični položaj te sile v Evropi in Sredozemlju.

KDO BI LAHKO BIL AGRESOR NA SFRJ

Kot svobodna, neodvisna in neuvrščena država Jugoslavija ne more VNAPREJ DOLOČITI SVOJEGA MOREBITNEGA AGRESORJA.

Naša zunanja politika je politika miroljubnega in aktivnega sodelovanja z vsemi državami, ki so pripravljene tako sodelovati z nami. Naša politika je enaka do vseh držav, če sprejmejo tista načela mednarodnih

odnosov, ki so v skladu z Listino Združenih narodov in za katere se Jugoslavija zavzema. Nikomur pa ne moremo in nečemo dovoliti nikakršnega odstopanja na račun naše neodvisnosti.

Ker je neodvisnost države ena in nenadomestljiva — odvisnost obstaja kot celota ali pa je ni — je tako tudi z agresijo — obstaja ali ne obstaja. ČE DO NJE PRIDE, POTEM JE DEJANJE IN IZRAZ NAJVEČJEGA SOVRAŠTVA DO SFRJ. Za naš ODNOS DO AGRESORJA SPOLOH NI POMEMBNO, KDO JE AGRESOR. Vsak agresor bi bil naš največji sovražnik in zanj ne bi imeli milosti. Njegovemu napadu bi se uprli z vsemi silami, sredstvi in ravnanjem, ki mu lahko prizadenejo poraz.

Mi ne razlikujemo agresorjev, med njimi ne moremo delati razlike, ker bi agresor, kdorkoli bi to bil, z napadom na nas dokazal svoje največje sovrašstvo do naše domovine, naših narodov in narodnosti.

Zato je naša obramba splošna, univerzalna in enkratna: USMERJENA JE SAMO PROTI AGRESORJU, PA NAJ BI BIL ŽE KDORKOLI.

Čim bolj je agresija v politiki in obnašanju kapitalističnega sveta »nekaj naravnega«, tem večja je verjetnost, da bi jo nekatere kapitalistične države izvedle na SFRJ. Agresija ni značilna za socialistični družbeni red. Izjemoma je možna kot izraz ljudskega odklona od načel

socialističnih družbenih odnosov v socialistični državi, med socialističnimi državami in v mednarodni praksi nasploh. Dosedanja zgodovina je potrdila, da tudi taki odkloni niso izključeni.

ZAVEZNIKI SFRJ V OBRAMBI PRED SOVRAŠNIKOM

Ko brani svojo neodvisnost, SE JUGOSLAVIJA V PRVI VRSTI OPIRA NA LASTNE SILE. Vendar, ker bi v primeru agresije vodila pravično vojno in ker bi njena zmaga nad agresorjem pomembno prispevala k miru v svetu, Jugoslavija upravičeno računa tudi na pomoč svojih številnih prijateljev. Naše lastne in tuje zgodovinske izkušnje nam govorijo, da SFRJ v vojni ne bi ostala sama, kot tudi ni sama v boju za mir, napredek in socializem.

Na naši strani bi bile v primeru agresije vse napredne sile na svetu, vsi ljudje, organizacije, gibanja in države, ki jim je kaj do miru in napredka. Na srečo so te sile velike. Naš ogromni ugled v svetu bi prišel do izraza, če bi bila ogrožena naša neodvisnost; naš ugled v svetu stalno deluje kot faktor naše obrambe. Na to mora računati vsak morebitni agresor. Seveda mora vedeti, da bi bil napad na državo, ki ima tak ugled, kot ga ima Jugoslavija, razlog, zaradi katerega bi njegova agresija naletela na ostro nasprotovanje in obsodbo po celem svetu.

V. Z.

Boric
Puno pozdrava

iz Nepala

Rine
salje Vam
HIMALAJSKA

KIJASKA EKSPEDICIJA 1982
ISS PSH-STANICA ZAGREB

Mešaric

Jelenc
Vibec

Domitar Alešej
Pudro

Sapranic

Mangjau Cepeloh

OLGA RAŽINGER - ELAN

TOVARNA ŠPORTNEGA OPODJA

64275

BEGUNJE

YUGOSLAVIA

Inovacije

Po sklepu komisije za inovacije naj bi v Smučini začeli objavljati nekatere podatke za tiste inovacije, ki so bile s strani komisije potrjene za izplačilo odškodnin in jih bo obravnaval na naslednji seji še DS TOZD.

Objavljeno bo: št. inovacije, avtor ter naslov s kratkim opisom. Danes navajamo najgrajene inovacije, potrjene na zadnji — 25. seji:

1. Vloga št. 371 —

Resman Franc:
RAVNANJE KOLUTOV

Avtor je inovacijo prijavil 4. 5. 1982. Bistvo predlagane rešitve je v tem, da se namesto ravnanja kolutov z nožem, le-ta operacija izvaja s pomočjo motorja z brusilnim kolutom.

S tem se uporabnost kolutov za polivalne strojčke podaljša za 50%. Inovacija je uporabna v TOZD VZDRŽEVANJE.

2. Vloga št. 346 —

Dolhar Brane:
KONICA SKAKALNE
SMUČKE

Avtor je inovacijo prijavil 2. 4. 1981. Bistvo inovacije je, da gre za spremembo oblike konice skakalne smučke v »S« konico. S tem se aerodinamičnost smučke spremeni v pozitivnem smislu. Inovacija je uporabna in se uporablja od avgusta 1981 v TOZD SMUČI.

3. Vloga št. 377 —

Pohar Alojz:
IZBOLJŠAVA
PRI LEPLJENJU
TEKAŠKIH SMUČI

Avtor je inovacijo prijavil 15. 6. 1982, katere bistvo je, da je po novem omogočeno pri lepljenju tekaških smuč izogniti se vtiskov — s tem, da je izdelal leseno mrežo na delovni mizi, tako da razni drobcji ne pridejo v stik z vrečkami oz. lamelami. Inovacija je uporabna in se uporablja od marca 1981 v TOZD SMUČI.

4. Vloga št. 376 —

Pohar Alojz:
PREVIJANJE OBLOGE
ZA SMUČI RB-134

Inovacija je bila prijavljena 15. 6. 1982. Avtor je naredil napravo za previjanje obloge, katera omogoča lažje in hitrejše delo na delovnem mestu priprave materiala za tekaške smuč. Prej se je to delo opravljalo ročno in je bilo bolj zamudno.

Inovacija je uporabna in se uporablja od 16. 4. 1982 v TOZD SMUČI.

5. Vloga št. 362 —

Jerala Vinko:
NABAVA
LAMINATNIH PLOŠČ

Avtor je inovacijo prijavil 16. 11. 1981. Bistvo inovacije je v tem, da se zaradi znižanja nabavnih stroškov pri laminatu 1,0 in 0,8 mm preide od nabave trakov na nabavo plošč.

Inovacija je uporabna in se uporablja od avgusta 1981 v TOZD SMUČI.

Tone Stare

Sestanek članov združenja proizvajalcev zimsko-športne opreme, trgovcev in predstavnikov smučarske zveze SFRJ v Poljčah

Uspel izlet invalidov Elana

Po neuspelem izletu invalidov Elana, ki naj bi bil 25. 9. 82, smo se v soboto, 16. 10. 82, zbrali pred Elanom in šli na izlet — tokrat na Dolenjsko. Bili smo takoj dobre volje, saj nas je avtobus že čakal. Škoda le, da se nas je zbralo tako malo in je res žal lahko vsakemu invalidu, da ni šel z nami.

Odpejli smo se proti Ljubljani. Že takoj je za dobro voljo v avtobusu poskrbela naša Ivanka in vsi smo bili dobro razpoloženi. Prvi postanek smo imeli na Trojanah, kjer smo se okrepčali, seveda s kavico in krofi. Tudi nekaj močnega je bilo zraven, tako da je bila dobra volja ob nadaljevanju vožnje še večja. Šele takrat smo opazili da je med nami tudi »Lindo« — Lindičev Ivan, ki je šele zdaj prišel do besede. Pot smo nadaljevali proti Zagorju, Trbovljam, mimo krajev, kjer se koplje tako cenjeni premog, in v šali ugotovili, da bi ga lahko tudi mi vzeli v avtobus, ko je bilo še toliko prostora. V Trbovljah smo malo zašli in smo se peljali čez zelo vijugast prelaz do Prebolda. Od tam mimo Celja, Laškega, Krškega do Brežic. Tu nas je pričakal predsednik brežiškega društva invalidov. Pozdravili smo se in nato nas je peljal na ogled Brežiškega gradu. Sprejela nas je prijazna vodička in nam razkazala zgodovinske znamenitosti gradu. Občudovali smo lepe dvorane, zelo stare izkapanine, stare primerke obrti, orodja in orožja iz časov kmečkih puntov in muzej iz 2. svetovne vojne. Vsi smo bili zadovoljni z ogledom gradu. V bližnji gostilni smo se malo podprli in pokramljali s

predsednikom tamkajšnjega društva o naših problemih.

Iz Brežic nas je pot vodila proti Kostanjevici in Šentjerneju. V bližini Šentjerneja v prijaznem gostišču Zagorc smo imeli kosilo, ki se nam je kar prileglo. Prijazni gostilničar je nato šel z nami še v Pleterje, kjer smo si ogledali Kartuzijo — samostan. Žal so bile ženske prikrajsane za ogled tega samostana, ker je zanje vstop prepovedan. Pri ogledu samostana smo moški ugotovili, da je boljše v našem Elanu, saj je tu tako stroga disciplina in red, da bi v Elanu že vsi obupali. Bil pa je ogled enkrat in zelo zanimiv. Pred odhodom so nas počastili z dobrim domačim evičkom. Tu smo kupili tudi razne spominke iz Kartuzije Pleterje. Vrnili smo se v domačo gostilno, se še zabavali, pili domače vino in pekli kostanj. Naš harmonikar je še poskrbel, da smo tudi zaplesali. Saj kljub težavam, ki jih imamo invalidi v vsakdanjem življenju, znamo biti tudi veseli. Ob povratku domov smo v avtobusu tudi zapeli. Srečno in dobre volje smo se vrnili, z željo, da bi se drugo leto zopet dobili skupaj na podobnem izletu, vendar v večjem številu.

Hvaležni smo predvsem organizatorjem izleta, tov. Brejčevi in Podlipčevi, ter tov. Janževcu iz Društva invalidov Radovljica.

To je bil naš prvi izlet in upam, da ne bo zadnji. Saj kot invalidi znamo biti tudi mi srečni in veseli, v prepričanju, da družba misli tudi na nas. Ob tej priliki se zahvaljujem DO Elan za prispevek za aktiv invalidov Elana

Klinar Janez

SMUČINA 13

ELAN

Strehe za Golf »CADDY«, izdelki obrata plastike

Uspešna sezona smučarjev VSK Elan

Čeprav smo pred začetkom zimske sezone smučanja, je prav, da izveste tudi nekaj podatkov o letošnji sezoni smučanja na vodi, za katero lahko trdimo, da je bila za Vodnosmučarski klub ELAN dokaj uspešna.

Na različnih tekmovanjih doma in v tujini je za klub nastopalo 15 tekmovalcev, kar je največ, kar je možno doseči v danih pogojih delovanja.

Uspešnost na tekmovanjih ni samo posledica oz. rezultat primernega treninga, temveč tudi tehničnih možnosti za trening na vodi, za katere skrbijo člani kluba sami in v katerih pripravljenost je potrebno vložiti veliko prostovoljnega dela. Objekte na vodi, progo, skakalnico, splave itd. je potrebno vsako jesen zavarovati oz. potegniti na obalo in jih nato spomladi ponovno postaviti na njihovo mesto na vodi.

Postavitve objektov za letošnjo sezono je potekala uspešno, kar je pripomoglo k dobri organizaciji tradicionalnega tekmovanja v skokih za Pokal 4. julij in Odprtega republiškega prvenstva na jezeru v Mostah. Obe tekmovanji sta kljub maloštevilnemu organizacijskemu kadru uspešno potekali.

Tekmovalci so nastopili na 12 tekmovanjih doma in v tujini. Najvažnejše domače

tekmovanje je vsekakor državno prvenstvo, ki je bilo letos v Zagrebu. Osvojili smo štiri naslove državnih prvakov v pionirski konkurenci in več drugih in tretjih mest v ostalih kategorijah. Dober tekmovalni nivo dokazuje tudi drugo mesto med ekipami.

Za barve državne reprezentance pa so člani kluba nastopili na tekmovanjih Alpe-Adria v Avstriji, Evropskem prvenstvu pionirjev na Švedskem, Balkanskem prvenstvu v Bolgariji in Mediteranskem prvenstvu v Italiji.

Najvidnejše rezultate v letošnji sezoni med posamezniki je dosegel Debeljak Lojze, ki je poleg pionirskih državnih naslovov osvojil tudi tri zlate medalje na Balkanskem prvenstvu. Udeležil se je tudi Evropskega prvenstva pionirjev, kjer je v skokih dosegel svojo najboljšo uvrstitev — 18. mesto.

Srebro oz. bronasto medaljo sta na Balkanskem prvenstvu osvojila tudi Golob Lidija in Pleško Mark.

Vsi mlajši tekmovalci so v letošnji sezoni dosegli določen napredek in so izboljšali svoje doseganje rezultate, kar dokazuje njihov primeren odnos do porabljenih sredstev in treninga.

Primož Finžgar

Sodelovanje pri zbiranju slovenske pripovedne slovstvene folklorne

V sekciji za ljudsko slovstvo pri Inštitutu za slovensko narodopisje (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti) v Ljubljani je v pripravi zbirka slovenskega slovstvenega folklornega gradiva (bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovori), pri kateri želimo dati prednost novemu terenskem gradivu.

Prizadevamo si, da bi bila zbirka kolikor mogoče popolna, zato se z zaupanjem in prepričanjem, da naš klic ne bo zaman, obračamo tudi na cenjene bralce SMUČINE z naslednjo prošnjo:

— prosimo in vabimo vas, da bi bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovore in mogoče še kaj podobnega, kar živi v vašem okolju ali zgolj le še v spominu iz mladih dni, zapisali in poslali na Inštitut za slovensko narodopisje na spodaj navedeni naslov. Veseli bomo, če se bo Arhiv slovenskih ljudskih pripovedi, uganke, pregovorov pri omenjenem Inštitutu obogatil z vašim pri-

spevkom, saj to pomeni kamenček več v mozaiku slovenske kulturne — v tem primeru slovstvene dediščine. Vaše delo bomo ustrezno citirali in na primernem mestu poudarili — kadar bo do predvidene izdaje pač prišlo.

Pri tem je treba opozoriti, da ne pridejo v poštev prepisi ali obnove iz starih zbirk ljudskih pravljic, pripovedk ipd., saj te že imamo na razpolago in jih bomo vsekakor primerno upoštevali.

— druga možnost je ta, da nam sporočite naslove ljudi, za katere veste, da z njimi ljudsko oz. ustno oz. folklorno izročilo še živi. Ob priložnosti bi jih obiskali sami in njihove pripovedi posneli na magnetofonski trak.

V vsakem primeru pa prosimo, da je naveden natančen naslov pripovedovalca, njegovi rojstni podatki in po klic in prav tako naslov in omenjeni podatki zapisovalca ter kraj in datum zapisa oz. pripovedovanja.

Zanesljivo pričakujemo vašo pošto in vas v tem upanju prav lepo pozdravljamo.

Za vezane vloge povečane obrestne mere

Vrsto let obresti na vezane vloge niso sledile odstotkom inflacije v našem gospodarstvu, zato tudi ni bilo čudno, da so se ljudje vse manj odločali puščati denar v banki za daljšo dobo. Že prvo večje povečanje obrestnih mer za vezane vloge, ki je stopilo v veljavo s 1. marcem 1982, ko so se za nepreklicno vezano vlogo na 13 mesecev obračunavale 11-odstotne obresti namesto 9-odstotnih, na 24 mesecev 13-odstotne namesto 10-odstotnih in za 37 mesecev in več kar 15-odstotne obresti, je spodbudilo občane k večjemu varčevanju na daljšo dobo.

Vendar odziv še vedno ni bil tak, kot bi pričakovali. Da bi sledili gibanjem v gospodarstvu in še bolj zainteresirali varčevalce, so se v bankah odločili, da znova povišajo obrestne mere na vezane vloge. Vendar tokrat tudi za devizne vloge.

Kakšne so torej nove obrestne mere, ki jih v Ljubljanski banki obračunavajo že od 1. oktobra letos?

Za dinarsko vlogo, vezano nad 12 mesecev, vam bodo po novem obračunali 13-odstotne obresti, za vlogo, vezano nad 24 mesecev 15-odstotne obresti in za vlogo, vezano nad 36 mesecev 20-odstotne obresti.

Za vezane devizne vloge boste imeli, če jih boste vezali nad 12 mesecev obračunane 9-odstotne obresti, za nad 24 mesecev 11-odstotne obresti in za vlogo, vezano nad 36 mesecev, vam bodo

obračunali kar 12,5-odstotne obresti.

Tako povišane obrestne mere zagotovo ne bodo ostale brez odziva varčevalcev. Preveč mikavno je vse skupaj. In resnično, če imamo namen kupovati kakšno večjo stvar šele čez določen čas, leto, dve, se nam bo ob vloženih dinarjih ali devizah nabral kar lep kupček obresti. Res se izplača premisliti! Že za eno samo leto 13-odstotkov! Saj to je vendar skoraj še enkrat toliko obresti kot za vloge na vpogled, ki so obrestovane s 7,5 odstotka. Prav tako pri devizah. Takšen priliv obresti bi težko dobili, pa kakorkoli bi jih že obračali.

To da pridete z navadne na nepreklicno vezano vlogo, lahko uredite kjerkoli, pri vseh okencih Ljubljanske banke-Temeljne banke Gorenjske. Le poveste, kaj bi radi, pa vam bodo zadevo uredili momogrede. Na vezano vlogo lahko prenesete kakršnokoli znesek, lahko celoten, lahko le del. Lahko s tekočega računa, žiro računa ali s hranilne knjižice. Lahko se odločite tudi za različne dobe vezanih sredstev. Za vsak znesek boste dobili svojo knjižico.

Obresti vam bodo v banki pripisali ob koncu leta. Z njimi svobodno razpolagate: lahko jih dvigate, lahko pa jih pustite na knjižici in obrestovale se vam bodo po tako visoki obrestni meri, kot je določena za to vezano vlogo.

PRED NAMI SO VEČJI NAPORI

(Nadaljevanje z 2. strani)

slenih samih. Kot se bo moral odnos do dela spremeniti v celotni državi in se odraziti v produktivnosti na zaposlenega, se bo še toliko bolj nujno moral v Elanu samem. Poslovna disciplina s točnejšim izpolnjevanjem obvez je neizbežni pogoj za to. O tem so dolžni razmišljati vsi zaposleni, večjo odgovornost za to pa nosijo vsi tisti, ki kakršnokoli skupino vodijo ali pa delujejo v katerikoli družbenem ali političnem organu delovne organizacije. V mednarodni konkurenci imamo zaenkrat še solidne pogoje za borbo, vendar se moramo v njej iz obdobja v obdobje potrjevati in nikakor ne moremo počivati na že doseženih uspe-

hih. Kdor v Elanu ni aktiven, delovno prizadeven, da bi zaščitil in ponesel Elanovo ime v dobrem smislu izven tovarniških meja, je v resnici balast ostalemu kolektivu, ki ga mora le-ta nositi na svoji težki poti in se ga bomo zato v prihodnosti morali tudi odrešiti. Pretežni del kolektiva bo moral najti v sebi toliko moči, da bo mnogo težavnejše in obsežnejše naloge v prihodnosti prenesel in jih uspešno opravil, sicer ne bo imel na daljši rok nikakršne možnosti. Na nas je, da v to z vso vnmemo verjamemo in vlagamo svoje napore ter da tako tudi delujemo. V složni moči se bomo uspešno zoperstavljali zelo velikim naporom, ki so pred nami v prihodnjem obdobju.

Kegljanje

POSAMEZNO IN PO TOZD — DSSS

V soboto, 9. X. 1982, je bilo v domu upokojencev v Radovljici kegljaško tekmovanje po TOZD, DSSS za memorial »Janeza Kolmana«.

Tekmovanje se prireja že nekaj let v spomin na našega pokojnega sodelavca Janeza Kolmana, ki je bil akter te športne zvrsti pri nas in ki je dolga leta uspešno vodil kegljaško sekcijo pri SŠD Elan.

Posamezni rezultati moški: 1. Peinkihher Matevž 214; 2. Kocjančič Jaka 213; 3. Praprotnik Filip 212; 4. Blažič Alojz 196; 5. Toman Slavko 197; 6. Hrovat Alojz 196; 7. Hrovat Anton 194; 8. Sitar Rok 192; 9. Debeljak Milan 189; 10. Legat Zdravko 188; 11. Vidic Matevž 188; 12. Vovk Janez 187; 13. Dežman Jože 184; 14. Šlibar Avgust 183; 15. Babič Peter 183; 16. Stroj Miloš 180; 17. Dragan Milan 180; 18. Gatej Štefan 179; 19. Jauh Darko 173; 20. Legat Marjan 171; itd.

ŽENSKE: 1. Šimic Silva 129; 2. Cokan Zala 118;

REZULTATI PO TOZD, DSSS:

I. TOZD — VZDRŽEVANJE: 1. Kocjančič Jaka 213; 2. Toman Slavko 197; 3. Hrovat Alojz 196; 4. Stroj Miloš 180; 5. Dragan Milan 180; 966 podrtih kegljev.

II. TOZD — SMUČI: 1. Peinkihher Matevž 214; 2. Sitar Rok 192; 3. Debeljak Milan 189; 4. Šlibar Avgust 183; 5. Legat Marjan 171; 949 podrtih kegljev.

III. TOZD — ŠPORTNA ORODJA: 1. Blažič Alojz 198; 2. Hrovat Anton 194; 3. Vovk Janez 187; 4. Babič Peter 183; 5. Gatej Štefan 179; 941 podrtih kegljev.

IV. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB: 1. Legat Zdravko 188; 2. Vidic Matevž 188; 3. Dežman Jože 184; 4. Justin Franc 164; 5. Gašperin Janez 162; 886 podrtih kegljev.

V. TOZD — PLASTIKA: 1. Bertoncelj Tone 169; 2. Šlibar Viktor 169; 3. Hrustelj Lado 161; 4. Ahčin Pavel 161; 5. Bratuša Ivan 156; 816 podrtih kegljev.

VI. TOZD — INŠTITUT: 1. Praprotnik Filip 212; 2. Kozamernik Stane 160; 3. Korkalj Rudi 159; 531 podrtih kegljev.

Nastopilo je 58 moških in samo 2 ženski od skupno 86 prijavljenih tekmovalcev iz vseh TOZD, DSSS razen TOZD Trgovina, ki ni imela niti enega prijavljenega tekmovalca.

Prijateljski dvoboj Elan : Veriga

V soboto, 32. oktobra 1982, je bil v domu upokojencev v Radovljici prijateljski dvoboj v kegljanju med ekipama ELANA Begunje in VERIGE Lesce.

Elanova ekipa je imela več športne sreče in je tako premagala nasprotno ekipo z razliko 42 podrtih kegljev.

Za Elan so nastopili:

1. Peinkihher Matevž	404 podrtih kegljev
2. Legat Zdravko	402 podrtih kegljev
3. Kocjančič Jaka	375 podrtih kegljev
4. Blažič Alojz	395 podrtih kegljev
5. Toman Slavko	377 podrtih kegljev
6. Vidic Matevž	360 podrtih kegljev
Skupaj:	2.313 podrtih kegljev (6 × 100 lučajev)

Ekipa VERIGE:

1. Skoporc	363 podrtih kegljev
2. Gros	403 podrtih kegljev
3. Šlibar	345 podrtih kegljev
4. Kelih	362 podrtih kegljev
5. Pungerčar	356 podrtih kegljev
6. Beravs	442 podrtih kegljev
Skupaj	2.271 podrtih kegljev (6 × 100 lučajev)

Blažič Alojz

9. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV JUGOSLAVIJE

V Beogradu je bil od 11. do 13. novembra 9. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije. Njegovo delo se je odvijalo v sedmih komisijah. Kongresu je prisostvovalo več kot 1000 delegatov, iz osnovnih, občinskih, republiških in pokrajinskih organizacij sindikata.

Sindikat je najmnogičnejša družbenopolitična organizacija delavcev. Šteje skoraj šest milijonov članov.

Iz naše občine

Varčevanje z energijo

PRIPOROČILA UPRAVLJALCEM POSLOVNIH PROSTOROV IN UPRAVLJALCEM DRUGIH ZGRADB, DOBAVITELJEM ENERGIJE, OZD, SAMOUPRAVNIM ORGANIZACIJAM IN SKUPNOSTIM ZA VARČEVANJE Z ENERGIJO

Priporočila so sprejeli vsi trije zbori skupščine Radovljica na seji 13. oktobra 1982.

1. V ogrevalni sezoni se stanovanjske zgradbe, poslovni prostori, poslovne zgradbe in prostori izobraževalnih organizacij (razen učilnic osnovnih šol), ogrevajo največ do 19°C, z dopustnim odstopanjem plus minus 1°C.

2. V okviru svojih programov varčevanja s toplotno energijo se prostori vzgojno varstvenih ustanov, učilnic osnovnih šol, zdravstvenih ustanov in domov za starejše občane ogrevajo nad predlagano spodnjo mejo.

3. Ogrevalna sezona se prične po 1. oktobru, ko znaša zunanja temperatura tri dni zaporedoma ob 21. uri največ 12°C, konča pa se v naslednjem letu po 1. aprilu, ko preseže zunanja temperatura v treh zaporednih dneh ob 21. uri 12°C.

4. V zgradbah in prostorih, ki se več kot 24 ur ne bodo uporabljale potrebno temperaturo ogrevanja znižati za najmanj 5°C.

5. Upravljalci poslovnih prostorov namestijo na vidnih mestih termometre.

6. Organizacije združene dela pripravijo programe varčevanja s tehnološko energijo in proučijo tudi možnosti premika delovnega časa.

7. Samoupravna stanovanjska skupnost prouči možnost za vgradnjo merilcev porabe toplotne energije.

8. Organizacije in skupnosti, upravljalci poslovnih in delovnih prostorov ter stanovanj sprejmejo organizacijski — tehnični pravilnik s katerim zagotavljajo izvajanje teh priporočil. S temi pravilniki določijo tudi druge možne varčevalne ukrepe.

Kontrolo nad izvajanjem varčevalnih programov izvajajo samoupravne delavske kontrole v OZD in skupnostih ter hišni sveti, ki v teku ogrevalne sezone vsaj dvakrat poročajo izvršnemu svetu — komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo, kako poteka izvajanje priporočil. Na tej podlagi bo izvršni svet pripravil kratko poročilo za obravnavo v občinski skupščini.

DRAGA MICKA

Mariji Koren

v spomin

V 76. letu starosti je dolgotrajna bolezen premagala tvojo izredno odpornost in žilavost in ti vzela življenje.

Tvoja mladost je bila trnjeva, vse življenje si garala, da si ustvarila življenjske pogoje zase in za družino.

V Elanu si bila zaposlena celih 20 let, ko si leta 1966 odšla v zasluženi pokoj. In še kot upokojenka si se vedno odzvala vabilu na vsakoletna srečanja v Elanu, dokler te bolezen ni priklenila na posteljo. Najbolj se te spominjamo v lakirnici, kjer je bil tvoj drugi dom. Vedno dobre volje, potrpežljiva in delovna. Rada si bila v Elanu, dokler si zmogla.

Ob tvojem slovesu spomin nate ostaja. Lep spomin na dobro delavko, tovarišico in prijateljico.

Dotrpela si, draga Micka, tvoje dolgoletno delo je vtkano v napredek tovarne kot temeljni kamen za nadaljni razvoj in obstoj.

Hvala ti za vse. Počivaj v miru.

Svojem pa izrekamo globoko sožalje.

SODELAVCI

Pavli Kokalj

v slovo

DRAGA PAVLA

Tvoja prezgodnja smrt nas je močno prizadela.

V Elanu si bila zaposlena 10 let kot čistilka v Vzdrževanju. Bila si vestna in dobra delavka, saj si z vzdrževanjem reda in čistoče pripomogla, da je redno delo teklo nemoteno.

Bila si marljiva delavka in potrpežljiva in prav zato si nam ostala v trajnem spominu, čeprav si leta 1979 predčasno odšla v pokoj.

Bolezen te je spremljala do prerane smrti, ki bo pustila v družini globoko vrzel.

Usodi se pač ni mogoče ogniti.

Draga Pavla, za vse tvoje vloženo delo v Elanu se ti iskreno zahvaljujemo.

Počivaj v miru, svojem pa iskreno sožalje.

SODELAVCI

Zahvala

Ob boleči izgubi naše drage mame

MARIJE LEGAT

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Trgovina za izrečeno sožalje in denarno pomoč. Hvala tudi vsem, ki so jo še zadnjič obiskali ali pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoča hčerka
Podlpec Amalija z družino

ki pa mislijo, da je na drugi strani bolje. Ko ugotove, da ni, se vračajo, od koder so prišli.

Na beograjske strehe so priletele nove jate televizijskih anten, ki jedo nevidne TV valove in nam nosijo barvasta in črnobela jajca.

Vse vam v zakonu in hiši škriplje, a vsaj vrata bi lahko podmazali. Ko slišimo ta vrata, imamo vtis da je vaš zakon obupen.

Ne bodite sebični, posodite žene in može tistim, ki jih nimajo.

Ni težko biti toliko nesrečen, da začneš piti. Ljudi je treba odvracati od nesreče, ne od pijače, odvracanje od nesreče je večji prok.

Česta življenjska zgodba: je mnogo neparnih kombinacij: Ali ste sami, ali ste odvečni.

Predno vsako jutro krenejo avtobusi JAT na letališče, napravijo krog pred cerkvijo Sv. Marka. Za vsak slučaj.

Kaj le delajo naši v živalskem vrtu?

Mogoče mislijo, da smo mi uspeli v življenju, oni pa, da so ostali, kjer so bili.

Zlogovna vstavljavnica

	kam		s		ju		do		ja
ko		nam		ko		ci		na	den
	še		den		ler		pod		že

BI-DOK-E-E-GA-KOT-LE-MO-NE-PA-POL-S-SE-TA-VI-ZAR-ŽENS

Navedene zloge razporedite v prazna polja lika tako,

da boste z že vpisanimi vodravno prebrali neko misel.

Žene, ki so se dobro omožile, se v službo vozijo z avtom. Vozijo jih možje, ki so se slabo oženili.

Tisti, ki nimajo ne šol in ne kvalifikacij, se prvi zbude in hite, da zavzamejo kakršne koli položaje.

Pisarne se polnijo, odpirajo se predali in rolo omarice, popravljajo se rešoji in grelci. Ko začne z delom administracija, se bo kar kadilo.

Danes bodo profesorji skrivaj kadili Drino, da jih ne bi opazili učenci, ki kadijo Kent.

V nekih beograjskih ulicah je posekanih nekaj starih dreves. Na njihova mesta bodo postavljeni lepi in mladi miličniki.

Upokojila sta se

ARH Francka, Begunje 127 — iz TOZD Smučiči — 31. X. 1982

ANTOLIČ Alojz, Brezje 34 — iz TOZD Športna orodja — 28. X. 1982

Aforizmi

DUŠAN RADOVIČ je beograjski pesnik modernega kova, ki mu nekateri pravijo »vest Beograda«. Že dolga leta njegove puščice lete iz studia B in zadevajo naše napake, površnost in krivice.

Aforizmi so sicer naperjeni lokalno, mnogi pa so tudi splošni in tudi nam v premislek.

V nadaljevanjih bomo objavili nekaj njegovih aforizmov.

Kdor je imel srečo, da se je zjutraj zbudil v Beogradu, lahko smatra, da je za danes dosegel dovolj.

Stari Beograd je krenil v novi, novi v stari. Mostovi so prepolni avtomobilov, vozni-

UREDNIŠKI ODBOR: Dolhar Brane, Brejc Nuša, Knafelj Slavko, Kolman Barbara, Kos Marjan, Stare Anton, Urbanc Janez, Vrhunc Anton, odgovorni urednik Knafelj Slavko. Naša smučina šteje med proizvode 7. tč. I. odst. 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katera se ne plačuje temeljni davok od prometa proizvodov. (Mnenje republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije, št. 421-7-72).